

SỐNG KHÔN NGOAN TRƯỚC MẶT THIÊN CHÚA

Chúa Nhật Tuần XXXII - Mùa Thường Niên
(Kn 6:12-16; 1 Tx 4:13-18; Mt 25:1-13)

Ai trong chúng ta cũng muốn được xem là người khôn ngoan. Nhiều người lấy sự khôn ngoan của mình giúp người khác; nhưng cũng có người trở nên kiêu ngạo vì thấy mình khôn ngoan hơn người khác. Lời Chúa hôm nay đưa chúng ta vào thế giới của sự khôn ngoan mà Thiên Chúa muốn mỗi người chúng ta phải chiếm hữu. Bài đọc 1 trích từ sách Khôn Ngoan trình bày Đức Khôn Ngoan không phải là một “kiến thức” hay một cái gì đó mà là “Một Ai Đó.” Tác giả sách Khôn Ngoan chỉ ra những điều sau sẽ xảy ra cho những người có Đức Khôn Ngoan: (1) nhìn thấy Đức Khôn Ngoan nếu có lòng yêu mến; (2) sẽ gặp Đức Khôn Ngoan và không phải vất vả nếu tìm kiếm; (3) được Đức Khôn Ngoan tỏ mình cho biết nếu có lòng khao khát; (4) đạt được sự minh mẫn toàn hảo nếu suy niệm về Đức Khôn Ngoan; (5) sẽ mau trút được mọi lo âu nếu vất vả vì Đức Khôn Ngoan; (6) sẽ được Đức Khôn Ngoan tìm kiếm nếu sống ngay lành. Tóm lại, những người có Đức Khôn Ngoan [hay có Chúa ở cùng] sẽ thành công trong mọi việc mình làm (x. Kn 6:12-16). Chúng ta đang tìm kiếm loại khôn ngoan nào: Khôn ngoan trước mặt người đời hay khôn ngoan trước mặt Thiên Chúa?

Thánh Phaolô trong bài đọc 2 nói cho chúng ta biết về sự khôn ngoan được tìm thấy nơi Đức Giêsu Kitô khi chiêm ngưỡng màu nhiệm vượt qua của Ngài. Cốt lõi của sự khôn ngoan này nằm ở niềm hy vọng vào sự sống lại: “Thưa anh em, về những ai đã an giấc ngàn thu, chúng tôi không muốn để anh em chẳng hay biết gì, hầu anh em khỏi buồn phiền như những người khác, là những người không có niềm hy vọng. Vì nếu chúng ta tin rằng Đức Giêsu đã chết và đã sống lại, thì chúng ta cũng tin rằng những người đã an giấc trong Đức Giêsu, sẽ được Thiên Chúa đưa về cùng Đức Giêsu” (1 Tx 4:13-14). Sự khôn ngoan của người Kitô giáo giúp họ biết rằng cuộc sống của họ không kết thúc ở trên trần thế này. Vì vậy, họ không chỉ lo thu gom, tích trữ một kho tàng dưới đất nhưng tìm cách để sử dụng những của cải trần thế cách xứng hợp hầu tích trữ cho mình một kho tàng ở trên trời. Tóm lại, sự khôn ngoan của chúng ta là sự mong ước được ở mãi mãi bên Chúa. Khao khát này giúp chúng ta sống từng ngày sống của mình với niềm vui và tỉnh thức như năm cô gái khôn ngoan trong bài Tin Mừng hôm nay.

Bài Tin Mừng hôm nay thuật lại cho chúng ta dụ ngôn Mười Trinh Nữ. Dụ ngôn này được xem là dụ ngôn bổ xung cho dụ ngôn đầy tớ trung thành và không trung thành trong Mt 24:45-51. Nó bổ sung theo nghĩa là dụ ngôn trước nhìn vấn đề từ khía cạnh nam nhi, còn dụ ngôn này nhìn từ khía cạnh nữ nhi. Dụ ngôn này chỉ một phần mang tính hình tượng. Đây là một câu chuyện được Thánh Matthêu phát triển từ yếu tố tìm thấy trong Tin Mừng Luca [12:35-38] và thêm vào đó giáo huấn tổng quát về cánh chung của Chúa Giêsu. Theo các học giả Kinh Thánh, chúng ta không thể tái thiết lại bối cảnh cụ thể của đám cưới. Những câu hỏi phải đối diện như: Có mười cô trinh nữ đính hôn với một chàng rể sao? Chàng rể ở đâu? Nhưng theo truyền thống Kinh Thánh, hình ảnh cưới thường được sử dụng để áp dụng cho mối tương quan giữa Thiên Chúa và dân Ngài (x. Mt 19:14-15; 22:1-14).

Hình ảnh đầu tiên chúng ta lưu ý đó là hình ảnh “mười trinh nữ cầm đèn ra đón chú rể” (Mt 25:1). Họ đại diện cho các môn đệ của Chúa Giêsu và những người tin sau này (x. 2 Cr 11:2). Theo truyền thống Kitô Giáo, “đèn” là ngọn lửa đức tin mà chúng ta lãnh nhận trong ngày rửa tội. Ngọn lửa đức tin này phải luôn luôn cháy sáng. Hình ảnh này nhắc nhở chúng ta nhìn lại đời sống đức tin của mình. Đức tin là một trong ba nhân đức đối thần. Nó giúp

chúng ta đi vào mối tương quan mật thiết với Thiên Chúa. Nhìn tứ khía cạnh luân lý, đức tin là cuộc gặp gỡ cá vị giữa chúng ta với Thiên Chúa. Nói cách khác, đây là cuộc gặp gỡ cá vị giữa hai người yêu nhau. Kết quả của cuộc gặp gỡ này là sự lớn lên cách sâu đậm hơn trong tình yêu. Ngọn đèn đức tin của chúng ta thế nào?

Hình ảnh thứ hai là cặp từ đối kháng giữa “năm cô dại” và “năm cô khôn” (Mt 25:3). Hình ảnh này gọi cho chúng ta về hình ảnh lúa và cỏ lùng cùng mọc lên trong một thửa ruộng. Ở đây, các cô dại và các cô khôn đều chờ đợi chàng rể đến. Sự khôn ngoan được nói đến trong bài Tin Mừng hôm nay không phải là thứ khôn ngoan của triết học hay của người đời, hay mang tính lý thuyết, nhưng là sự khôn ngoan thực tế cần thiết cho ơn cứu độ. Điều này được diễn tả trong hình ảnh các cô khôn vừa mang đèn vừa mang chai dầu theo, trong khi các cô dại mang đèn mà không mang dầu. Điều phân biệt các cô dại với những cô khôn là “bình dầu” (x. Mt 25:3-4). Bình dầu là biểu tượng của những việc tốt. Chính những công việc tốt nhỏ bé hằng ngày chúng ta làm với trọn tình yêu là chất liệu giúp cho ngọn đèn đức tin cháy sáng. Dầu [việc tốt] và ngọn đèn [đức tin] là hai yếu tố không thể tách rời trong việc tìm kiếm sự khôn ngoan cần thiết cho ơn cứu độ.

Hình ảnh thứ ba là việc “chú rể đến chậm, nên các cô thiếp đi, rồi ngủ cả” (Mt 25:5). Những lời này ám chỉ đến việc vì “ngày cánh chung đến chậm,” nên tình yêu của chúng ta dành cho Chúa và cho nhau dần dần trở nên lạnh nhạt. Chúng ta thấy, ngay cả các cô khôn cũng rơi vào tình trạng thiếp đi và ngủ. Điều này cho thấy việc hoàn toàn tỉnh thức tuyệt đối không phải là điểm nhấn của dụ ngôn. Chúng ta có thể nói rằng, dụ ngôn này ám chỉ đến thân phận yếu đuối mà tất cả chúng ta [người khôn kẻ dại] đều chia sẻ. Tuy nhiên, điều phân biệt chúng ta là khi Chúa đến, chúng ta sẽ như thế nào? Câu chuyện kể cho chúng ta hay rằng: Khi biết chú rể đến, tất cả mười cô đều thức dậy, và sửa soạn đèn (Mt 26: 6-7). Đến đây chúng ta vẫn thấy mười cô [tất cả các môn đệ] đều giống nhau. Nhưng sao chàng rể lại đến trễ? Như chúng ta biết, hình ảnh chàng rể là Con Người, Ngài là Thiên Chúa của sự ngạc nhiên. Tiếng kêu trong đêm vắng diễn tả sự chờ mong Nước Trời đến của Giáo Hội sơ khai. Trong sự mong chờ đó, mười trinh nữ [các môn đệ] mệt mỏi, thiếp đi và ngủ. Khi Con Người đến, đèn của tất cả sắp tắt (x. Mt 25:8). Đến đây, người khôn kẻ dại được phân biệt: người khôn đem theo dầu, còn kẻ dại thì không. Hình ảnh đầu, trong Kinh Thánh, là những công việc bác ái: người khôn ngoan có dư thừa việc lành, còn người dại thiếu việc lành việc tốt. Việc các cô khôn không chia sẻ dầu cho các cô dại ở đây không phải là việc thiếu bác ái hay hữu dụng. Chi tiết này đơn giản nói rằng việc tốt của họ không thể chuyển cho người khác. Người khác có thể giúp, nhưng sự sẵn sàng để đón nhận ơn cứu độ thì tuyệt đối là trách nhiệm cá nhân. Sự sẵn sàng ở đây là dành cho chàng rể. Đây chính là điểm quan trọng của dụ ngôn.

Hình ảnh cuối cùng chúng ta suy gẫm là hình ảnh Con Người từ chối mở cửa cho các cô đại khi họ mua được dầu và trở lại. Lý do của chàng rể đơn giản là: “Tôi bảo thật các cô, tôi không biết các cô là ai cả!” (Mt 25:12). Những lời này gọi lại cho chúng ta lời Chúa Giêsu nói về những người “tôn thờ Thiên Chúa bằng môi bằng miệng, nhưng lòng chúng lại xa ta,” họ là những người cùng ăn cùng uống với Ngài, nhưng lòng họ thì xa Ngài. Đóng cửa lại cho thấy rằng để được vào không phải là chuyện tự nhiên. Nói cách khác, ơn cứu độ được ban cho chúng ta nhưng không, nhưng để được ơn cứu độ, chúng ta phải tìm cách để chiếm lấy bằng việc canh thức, luôn sẵn sàng.

